

Regelrådets uppgift är att granska och yttra sig över kvaliteten på konsekvensutredningar till författningsförslag som kan få effekter av betydelse för företag.

Energimarknadsinspektionen

Yttrande över förslag till ändring av Energimarknadsinspektionens föreskrifter om nätutvecklingsplaner

Regelrådets ställningstagande

Regelrådet bedömer att konsekvensutredningen uppfyller kraven i förordningen (2024:183) om konsekvensutredningar.

Förslaget innehåller även ändringar i allmänna råd, vilket inte omfattas av Regelrådets granskning.

Motivering till Regelrådets ställningstagande

Regelrådet finner att syftet med förslaget, alternativa lösningar, berörda företag och påverkan på berörda företags kostnader har beskrivits på ett sätt som uppfyller kraven. Det finns också tillräckligt tydlig information om påverkan på konkurrens, åtgärder för att begränsa kostnader och andra negativa effekter, förslagets överensstämmelse med EU-rätten och om det går utöver minimikraven samt om särskild hänsyn till tidpunkt för ikraftträdande och behov av speciella informationsinsatser. Även hur och när förslaget kan utvärderas har beskrivits på ett sätt som uppfyller kraven.

Det finns vissa brister i tydlighet när det gäller hur företag skulle påverkas av om någon annan lösning – inklusive att avstå från ändring i reglering – valdes vilket bidrar till att aspekten konsekvenser av om ingen åtgärd vidtas inte anses uppfylla kraven. Även särskild hänsyn till små företag hade behövt beskrivas tydligare, inte minst på grund av att det som ska rapporteras såvitt Regelrådet förstår kännetecknas av viss komplexitet. Det är en brist att inget anges om påverkan på intäkter.

Sammantaget finner Regelrådet att redovisningen uppfyller kraven, även om det finns flera exempel på att mer utvecklade resonemang hade haft ett mervärde.

Innehållet i förslaget

I remissen lämnas förslag till ändringar i Energimarknadsinspektionens (Ei) föreskrifter och allmänna råd (EIFS 2024:1) om nätutvecklingsplaner. Föreskrifterna reglerar vad en nätutvecklingsplan ska innehålla samt hur den ska offentliggöras och lämnas in till Ei. Bestämmelserna om nätutvecklingsplaner omfattar samtliga distributionsnätsföretag. De föreslagna ändringarna avser bland annat följande. Det införs en ny bestämmelse som reglerar på vilket sätt nätutvecklingsplaner ska lämnas in och det förtydligas hur distributionsnätsföretaget ska redovisa sin prognos över behovet av överföringskapacitet. Det görs ett tillägg i bestämmelsen gällande vilka uppgifter redogörelsen för prognosen för behov av överföringskapacitet ska innehålla. Det förtydligas också hur en jämförelse av prognosen för behov av överföringskapacitet med de senaste årens behov ska redovisas och

hur nuvarande och förväntade kapacitetsbegränsningar ska redovisas. Slutligen görs ett tillägg som anger vilka uppgifter som ska redovisas vad gäller distributionsnätsföretagets planerade investeringar och ett tillägg i bestämmelsen som reglerar vilka uppgifter som nätutvecklingsplaner ska innehålla om samråd.

De ändrade föreskrifterna föreslås träda i kraft den 30 april 2026.

Bedömning av delaspekter

Problembeskrivning och syftet med förslaget

Det anges att enligt Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/944 av den 5 juni 2019 om gemensamma regler för den inre marknaden för el och om ändring av direktiv 2012/27/EU (elmarknadsdirektivet) ska utvecklingen av ett distributionssystem baseras på en transparent nätutvecklingsplan som den systemansvarige för distributionssystemet ska offentliggöra minst vartannat år och överlämna till tillsynsmyndigheten. Planerna ska bland annat skapa transparens när det gäller de flexibilitetstjänster som behövs på medellång och lång sikt, och ange planerade investeringar under de kommande 5–10 åren. Det beskrivs hur de EU-rättsliga bestämmelserna om nätutvecklingsplaner har införts i nationell rätt.

Det anges att Ei har fått i uppdrag att utreda och ta fram en metod för att hantera och använda nätutvecklingsplaner i energiplaneringssyfte och att myndigheten då kom fram till att uppgifterna i distributionsnätsföretagens nätutvecklingsplaner bör sammanställas och tillgängliggöras i ett IT-stöd (karttjänst) för att ge berörda aktörer i samhället en god överblick av planerna. För att det ska vara möjligt för Ei att tillgängliggöra nätutvecklingsplanernas innehåll på ett ändamålsenligt sätt behöver uppgifterna komma in till Ei på ett strukturerat sätt via ett inrapporteringsystem (IT-system). Distributionsnätsföretagen lämnade under 2024 in sina nätutvecklingsplaner till Ei för första gången. Ei har sammanställt de uppgifter som distributionsnätsföretagen redovisat i sina nätutvecklingsplaner i en promemoria. Under sammanställningsarbetet har Ei noterat att planerna varierar i både form och innehåll, vilket har skapat utmaningar vid sammanställning av informationen. Efter genomgången av nätutvecklingsplanerna har Ei konstaterat att det behövs en mer enhetlig och strukturerad inrapportering för att kunna visualisera och tillgängliggöra uppgifterna på ett ändamålsenligt sätt. Det beskrivs också mer specifikt vilka skillnader som i förekommande fall finns mellan hur olika nätföretag redovisat och hur detta påverkar möjligheten att redovisa jämförbar information med mera.

Regelrådet gör följande bedömning. I beskrivningen framgår av vilka skäl som Ei efterfrågar informationen från företagen. Det framgår också vilka aspekter med dagens rapportering som myndigheten ser som problematiska och varför. Förslaget lämnas för att åtgärda dessa. Det är bra att beskrivningen inte enbart redogör för att formella krav finns utan att det också beskrivs vilken mer praktisk nytta insamlingen av information avses uppnå. Som en beskrivning av problem och syfte är denna beskrivning tillräcklig. Huruvida det aktuella förslaget är det bäst lämpade för att uppnå syftet är en annan fråga, bland annat kopplad till om det finns alternativa lösningar, vilket refereras och kommenteras i det följande. Problem och syfte har i alla händelser, i sig, beskrivits tillräckligt tydligt.

Regelrådet finner problembeskrivning och redovisning av syftet med förslaget godtagbar.

Konsekvenser om ingen åtgärd vidtas

I konsekvensutredningen anges nollalternativet innebära att Ei inte genomför ändringar i myndighetens föreskrifter och allmänna råd (EIFS 2024:1) om nätutvecklingsplaner och att Ei inte använder den föreskriftsrätt som meddelats genom regeringens bemyndigande, det vill säga inte föreskriver om hur nätutvecklingsplanerna ska rapporteras in till Ei. Det anges att om föreskrifterna inte ändras kommer vissa bestämmelser fortsatt vara otydliga eller sakna viktiga delar. Det anges i sin tur kunna leda till att distributionsnätsföretagen tolkar reglerna olika eller att nätutvecklingsplanerna saknar delar som Ei avser att planerna ska innehålla. Enligt Ei kan detta göra det svårare för intressenter att förstå planerna och det anges dessutom leda till variationer i nätutvecklingsplanernas innehåll, vilket gör det svårare att jämföra dem.

Om Ei inte föreskriver att uppgifterna i nätutvecklingsplanerna ska rapporteras via det inrapporteringssystem (IT-system) som Ei tillhandahåller kommer inrapporteringen via systemet att vara frivilligt. Detta anges kunna medföra att planer inte rapporteras till Ei på ett enhetligt och strukturerat sätt. Det anges i sin tur begränsa Ei:s möjligheter att ta fram och vidareutveckla en karttjänst för att tillgängliggöra innehållet i planerna. Det anges också att Ei:s arbetsbörda skulle bli väsentligt högre, när sammanställning av nätutvecklingsplaner skulle behöva ske manuellt.

Regelrådet gör följande bedömning. Beskrivningen är värdefull på det sättet att det tydligt framgår några konsekvenser som förslagsställaren ser skulle uppstå om ingen åtgärd vidtas. Regelrådet har emellertid uppfattningen att frågan beskrivs ur ett förhållandevis renodlat internt myndighetsperspektiv, i synnerhet när det gäller en obligatorisk rapportering via inrapporteringssystemet. Regelrådet ifrågasätter i och för sig inte att manuell rapportering troligen kan medföra en väsentlig arbetsbörda för Ei. Vad som däremot inte framgår av beskrivningen är i vilken mån som de berörda företagen som idag har valt att inte rapportera in via IT-systemet eventuellt skulle kunna ha någon fördel av om dagens frivillighet bestod. Oavsett vilken avvägning som görs, skulle det behöva beskrivas åtminstone i korthet hur ett oförändrat regelverk när det gäller rapporteringen kan påverka företag för att en beskrivning av konsekvenser om ingen åtgärd vidtas ska anses tillräckligt tydlig.

Regelrådet finner redovisningen av konsekvenser om ingen åtgärd vidtas bristfällig.

Alternativa lösningar

Ei har analyserat möjliga alternativa lösningar till de föreslagna föreskriftsändringarna. Två alternativ beskrivs: att Ei skulle göra olika slags informationsinsatser till distributionsnätsföretagen och att Ei skulle göra en mer omfattande tillsyn (enligt dagens regler). Informationsinsatserna skulle belysa det inrapporteringssystem som finns och myndigheten skulle uppmana företagen att använda det för att underlätta Ei:s arbete. Informationsinsatserna skulle även kunna ge vägledning om hur föreskrifterna bör tolkas, för att främja så enhetliga nätutvecklingsplaner som möjligt. Alternativet med mer omfattande tillsyn skulle syfta till att få distributionsnätverken mer harmoniserade i sin rapportering av uppgifter och tillsynen skulle också ge vägledning om tolkning av föreskrifterna. Även ett alternativ där båda de nyss nämnda insatserna (informationsinsatser och utökad tillsyn) ingår beskrivs.

Ei bedömer att om myndigheten enbart skulle genomföra dessa alternativa åtgärder, utan att ändra föreskrifterna, skulle detta medföra vissa risker. En sådan risk anges vara att föreskrifterna även fortsättningsvis skulle uppfattas som otydliga och tolkas olika av

företagen, vilket i sin tur skulle kunna leda till att nätutvecklingsplanerna fortsätter att vara olika. Informationsinsatser skulle kunna ge vägledning, men denna skulle inte vara bindande. Det nämns också andra nackdelar som Ei ser. Omfattande tillsynsinsatser efter varje inrapportering anges också innebära att Ei skulle behöva avsätta mycket mer tid och resurser för att kunna genomföra sådana insatser. Detta alternativ innebär också en långvarig process genom skriftlig kontakt med distributionsnätsföretagen där Ei skulle behöva, genom föreläggande och kompletterande brev, ta in informationen och granska inlämnat underlag. Därefter behöver resultat av tillsynen återkopplas till respektive distributionsnätsföretag. Även om tillsynen kan bidra till ökad kunskap hos berörda distributionsnätsföretag finns en risk att denna kunskap inte bevaras över tid. Det nämns även andra nackdelar som Ei ser med alternativet.

Regelrådet gör följande bedömning. Även alternativa lösningar har beskrivits på ett sätt som är tydligt framför allt när det gäller för- och nackdelar kopplat till myndighetens arbete att ta fram den karttjänst som eftersträvas. Detta är såvitt Regelrådet kan förstå helt relevanta aspekter att beakta, men det är likväl så att möjliga fördelar för de berörda företagen om något av alternativen skulle väljas inte har beskrivits särskilt tydligt. Beskrivningen av alternativa lösningar har likväl ett bredare perspektiv än den om nollalternativet och kan anses tillräcklig.

Regelrådet finner redovisningen av alternativa lösningar godtagbar.

Berörda företag

De föreslagna föreskriftsändringarna anges beröra samtliga distributionsnätsföretag. I Sverige finns ungefär 170 distributionsnätsföretag och storleken på företagen varierar från små ekonomiska föreningar med ett tiotal kunder till stora företag med flera hundratusen kunder.

Ei har tidigare bedömt att företag vars verksamhet kan ha nytta av att ta del av nätutvecklingsplanerna kan påverkas av reglerna om nätutvecklingsplaner. Ei kunde dock inte uppskatta antalet sådana företag, eller det värde som uppstår. Detta anges främst bero på att det är företagets egen bedömning av värdet av innehållet i nätutvecklingsplanerna som avgör vilka företag detta avser. De föreslagna ändringarna innebär bland annat att berörda aktörer kommer att få en bättre överblick över planerna och dess innehåll. Företag som påverkas av reglerna om nätutvecklingsplaner i stort kan således påverkas även av föreslagen förändring. Emellertid är det enligt Ei fortsatt svårt att uppskatta antalet sådana företag.

Regelrådet gör följande bedömning. Det framgår vilken bransch de direkt berörda företagen är, hur många de är och även en del information om deras storlek. Beskrivningen av de direkt berörda företagen är tillräcklig. När det gäller företag som bedöms kunna ha nytta av nätutvecklingsplanerna så konstaterar Regelrådet att det är bra att det finns en förklaring av vilka skäl som finns till att myndigheten har svårt att ge en tydligare bild. Sammantaget är beskrivningen tillräcklig.

Regelrådet finner redovisningen av berörda företag godtagbar.

Påverkan på företagets kostnader och intäkter

Det anges att distributionsnätsföretag redan idag har en skyldighet att ta fram en nätutvecklingsplan, offentliggöra planen, och ge in planen till nätmyndigheten. De ändringar

som Ei föreslår anges i huvudsak innebära att distributionsnätsföretagen ska lämna in sina nätutvecklingsplaner till Ei genom det IT-system som Ei tillhandahåller. Ei bedömer att den aktuella ändringen kan innebära ökade administrativa kostnader i distributionsnätsföretagens arbete i samband med att de lämnar in sina nätutvecklingsplaner via ett inrapporteringssystem till Ei. I ett avsnitt om administrativa kostnader beskrivs detta mer utförligt. När det gäller ändringar som avser språkliga och redaktionella förtydliganden bedömer Ei inte att dessa föranleder några ytterligare kostnader för distributionsnätsföretagen i deras arbete med upprättande och inlämning av nätutvecklingsplaner. Dessa ändringar avser endast tydliggöra och därmed underlätta för distributionsnätsföretagen då det nu mer tydligt framgår vad som gäller.

Ändringsförslag i form av förtydliganden och preciseringar som innebär att det nu tydligt anges hur uppgifter ska redovisas kommer enligt Ei:s bedömning ha en begränsad påverkan på distributionsnätsföretagens administrativa kostnader. Detta anges bero på att de föreslagna ändringarna inte innebär någon förändring jämfört med myndighetens rekommendation i vägledningen för upprättande av nätutvecklingsplaner gällande redovisning av dessa uppgifter. Majoriteten av företagen har följt Ei:s rekommendation angående hur dessa uppgifter ska redovisas vid den första inrapporteringen.

Ei bedömer vidare att ändringsförslaget som innebär att distributionsnätsföretagen skriftligen ska redogöra för om och i så fall hur de har tagit hänsyn till faktisk nätbelastning och sammanlagringseffekter, inte kommer att öka mängden arbetsuppgifter kopplade till framtagande av prognosen jämfört med vad som redan krävs enligt gällande reglering. Däremot innebär kravet en ny skriftlig uppgift, vilket kan medföra en viss, men marginell, ökning av de administrativa kostnaderna.

Vid första inrapporteringen av nätutvecklingsplaner framkom det att flera distributionsnätsföretag beskriver att, och på vilket sätt, de tar hänsyn till faktisk nätbelastning och sammanlagringseffekter vid framtagandet av sin prognos för behov av överföringskapacitet. Drygt 40 distributionsnätsföretag har uppgett i sin nätutvecklingsplan att de tagit fram en effektprognos med hjälp av lathund från organisationen Energiforsk. Med lathunden kan en teoretiskt sammanlagrad maxeffekt tas fram utifrån bland annat historiska last- och produktionsdata och några andra faktorer som nämns. Det finns även distributionsnätsföretag som har redovisat sin prognos med hänsyn till sammanlagringseffekter, där prognosen har gjorts på annat sätt än den metod som Energiforsk använder. Slutligen finns distributionsnätsföretag som inte tar hänsyn till sammanlagringseffekter i sin prognos och i stället redovisar det totala tillkommande behovet av överföringskapacitet, det vill säga den avtalade effekten. Den arbetsuppgift som tillkommer i samband med föreskriftsändringen anges bestå i att distributionsnätsföretagen skriftligen ska redogöra för om och i så fall hur hänsyn tagits till nätbelastning och sammanlagringseffekter vid framtagandet av prognosen. Denna förändring bedöms endast påverka arbetstiden kopplat till nätutvecklingsplanen marginellt. Samtidigt bedömer Ei att den information som redogörelsen ger är viktig för att förstå vad prognosen för överföringskapacitet baseras på.

Att distributionsnätsföretagen ska rapportera sina nätutvecklingsplaner via IT-systemet bedöms medföra en mindre ökning av administrativa kostnader. Finansieringen av distributionsnätsföretagens kostnader sker genom elnätsavgifter som tas ut av elanvändare. Övriga föreslagna ändringar bedöms innebära ingen eller en marginell ökning av de administrativa kostnaderna kopplade till arbetet med att ta fram och lämna in nätutvecklingsplaner.

Inrapporteringen via IT-systemet anges vara en ny arbetsuppgift som tillkommer i samband med ändringen av föreskrifterna. Den ökade rapporteringsskyldigheten anges innebära en viss ökning av arbetsbördan för distributionsnätsföretagen, men i mycket begränsad omfattning. Eftersom nätutvecklingsplaner ska lämnas in vartannat år, medför detta återkommande administrativa kostnader för distributionsnätsföretagen.

Ei bedömer att de tilläggskostnader som är förknippade med inrapportering i IT-systemet kan variera beroende på distributionsnätsföretagens storlek. I tabell 1 presenteras tilläggskostnaderna för stora företag, vilket i denna konsekvensutredning avser företag med 100 000 eller fler anläggningspunkter. I tabell 2 visas motsvarande kostnader för företag med färre än 100 000 anläggningspunkter, vilka i Ei:s utredning klassificeras som övriga företag. Denna uppdelning görs eftersom rapporteringstiden i IT-systemet bedöms skilja sig mellan större och mindre företag. Vid den första rapporteringen av nätutvecklingsplaner noterades att större företag i genomsnitt hade fler planerade investeringar. Eftersom dessa investeringar ska rapporteras i IT-systemet kan rapporteringen bli mer tidskrävande för de större företagen. Ei bedömer att det är rimligt att anta att större företag generellt sett kommer ha fler planerade investeringar i sina nätutvecklingsplaner vid framtida rapporteringstillfällen, även om det inte nödvändigtvis gäller i alla enskilda fall.

För distributionsnätsföretag som har delat upp sitt verksamhetsområde i flera delområden bedöms rapporteringen ta längre tid jämfört med företag som har ett samlat verksamhetsområde. Detta beror på att vissa uppgifter måste rapporteras uppdelat per delområde, vilket medför en ökad arbetsinsats. Ei uppskattar att rapporteringstiden ökar med cirka 30 minuter för distributionsnätsföretag med delområden. Samtliga stora företag har delområden, vilket har beaktats i beräkningen av tidsåtgången i Tabell 1. Bland övriga företag har en viss andel också delområden, omkring en femtedel. För dessa företag bedöms rapporteringen bli något mer tidskrävande än för företag utan delområde. Det anges att tilläggskostnaderna i Tabell 1 och 2 har beräknats enligt följande. Kostnaden för en anställd som arbetar med nätutvecklingsplanen är som minst 795 kr/timme, och som mest 1 020 kr/timme. För stora företag uppskattas tilläggskostnaden variera mellan 1 590 och 6 120 kr. För ett företag som ingår i gruppen övriga företag utan delområden uppskattas kostnaden vara mellan 795 och 1 530 kr. För övriga företag med delområden bedöms kostnaden vara något högre, mellan 1 193 och 2 040 kr. Den genomsnittliga kostnaden för ett distributionsnätsföretag uppgår till mellan 90 824 och 180 325 kr.

Denna bedömning anges utgå från att den person som genomför inrapporteringen har varit delaktig i framtagandet av nätutvecklingsplanen och därmed har god kännedom om dess innehåll. Om rapporteringen i stället utförs av någon som inte har arbetat med planen, kan det ta längre tid att sätta sig in i innehållet innan inrapporteringen kan genomföras. Över tid bedöms rapporteringstiden minska i takt med att distributionsnätsföretagen blir mer vana vid systemet. Eftersom rapporteringen endast sker vartannat år är det en uppgift som utförs relativt sällan, vilket kan innebära att effektiviseringen sker i långsam takt. Sammantaget förväntas dock arbetsinsatsen minska något över tid, jämfört med det första inrapporteringstillfälle.

Inget anges, såvitt Regelrådet kan se, om påverkan på intäkter.

Regelrådet gör följande bedömning. Flera av kostnadsförändringarna har kvantifierats och det framgår vilka förutsättningar som finns för uppskattningar och beräkningar. Detta är värdefullt. Det finns emellertid ett antal andra kostnadsförändringar som inte har kvantifierats. Mot bakgrund av att kostnadsförändringen till följd av den nya arbetsuppgift som föreslås för

företagen (rapportering via IT-systemet) har kvantifierats tydligt och att de övriga ändringarna för Regelrådet framstår som mindre justeringar i uppgiftskrav som redan finns, kan beskrivningen av kostnadspåverkan anses tillräcklig. Regelrådet beaktar också att den kvalitativa beskrivning som finns av de icke kvantifierade kostnadsförändringarna åtminstone delvis är tydlig. Regelrådet vill emellertid framhålla att kostnadsförändringar som utgångspunkt bör kvantifieras även om undantag kan göras i vissa fall. Att det inte anges någon information om påverkan på intäkter är däremot en brist. Om bedömningen skulle vara att påverkan saknas, hade det behövt anges och motiveras.

Regelrådet finner redovisningen av påverkan på företagets kostnader godtagbar.

Regelrådet finner redovisningen av påverkan på företagets intäkter bristfällig.

Påverkan på konkurrens

Ei bedömer att de föreslagna föreskriftsändringarna inte påverkar konkurrensförhållandena mellan distributionsnätsföretagen eftersom distributionsnätsföretagen bedriver monopolverksamhet.

När det gäller påverkan på konkurrensförhållandena mellan övriga aktörer på elmarknaden så har Ei i samband med framtagande av föreskrifterna om nätutvecklingsplaner bedömt att konkurrens mellan aktörerna på elmarknaden påverkas på så sätt att nätutvecklingsplaner ger en större insyn i hur distributionsnätsföretagen arbetar, planerar och investerar. På så vis kan aktörer få mer underlag inför etableringar, marknadsinsatser och liknande. En av de nu föreslagna ändringarna gör det möjligt för Ei att tillgängliggöra innehållet i distributionsnätsföretagens nätutvecklingsplaner på ett mer ändamålsenligt sätt och därmed ge berörda aktörer en god överblick över utvecklingen i elnäten. Detta anges i sin tur skapa bättre förutsättningar för transparens och dialog i relevanta planeringsprocesser.

Regelrådet gör följande bedömning. Det finns en beskrivning av möjlig påverkan på konkurrens. När det gäller de direkt berörda nätföretagen är informationen tydlig. Det är bra att det också beskrivs andra möjliga effekter på konkurrensförhållanden.

Regelrådet finner redovisningen av påverkan på konkurrens godtagbar.

Särskilda hänsyn till små och medelstora företag

I remissen anges att kravet på att ta fram en nätutvecklingsplan gäller alla distributionsnätsföretag. Ei har därför inte tagit särskild hänsyn till små företag i sitt arbete med framtagande av förslag till de aktuella föreskriftsändringarna.

Regelrådet gör följande bedömning. Det framgår att särskilda hänsyn inte har tagits och av vilka skäl som detta är fallet. Regelrådet har i och för sig uppfattningen att det inte är givet att ett generellt krav på att ta fram en nätutvecklingsplan skulle omöjliggöra några särskilda lättnader när det gäller på vilket sätt som mindre företag skulle uppfylla ett sådant krav. Samtidigt framgår det mycket tydligt av redovisningen i konsekvensutredningen som helhet att förslagsställaren fäster stor vikt vid enhetlighet i uppfyllandet av kravet. Det är därigenom möjligt att sluta sig till att variationsmöjligheterna kan bli små. Av samma skäl som Regelrådet riktat kritik mot redovisningen av konsekvenser om ingen åtgärd vidtas och i viss mån även alternativa lösningar, anser Regelrådet att även denna aspekt hade behövt behandlas med ett mer utvecklat resonemang. Det kan finnas skäl för att den allmänpolitiska avvägningen ska vara att enhetlighet är det prioriterade målet, men en redovisning av särskilda hänsyn till

små och medelstora företag hade i detta fall behövt innehålla någon bedömning av om det kan innebära särskilda svårigheter för mindre företag att myndigheten utformat förslaget som det är utformat. Inte minst mot bakgrund av att det framgår att vissa av de berörda företagen är påtagligt små hade detta varit motiverat. Regelrådet uppfattar att det som ska rapporteras kännetecknas av viss komplexitet och allmänt sett kan komplex rapportering väntas bli mer betungande för små företag. Det finns samtidigt viss information om att kostnaden i några avseenden kan bli större för större företag. Detta förtar emellertid inte att en tydligare bild av behov av hänsyn till små och medelstora företag hade varit motiverad. Större företag kan, typiskt sett, antas ha större resurser.

Regelrådet finner redovisningen av särskilda hänsyn till små och medelstora företag bristfällig.

Åtgärder för att begränsa kostnader och andra negativa effekter

Ei har analyserat olika alternativa lösningar till föreskriftsändringar och vilka risker och konsekvenser dessa alternativ kan innebära. Berörda intressenter kommer att få möjlighet att lämna synpunkter på de föreslagna föreskriftsändringarna och konsekvensutredningen avseende förslagen. På så sätt anges Ei säkerställt ha att förslagen inte ska medföra mer långtgående kostnader eller begränsningar än vad som bedöms vara nödvändigt för att uppnå dess syfte.

Det anges också information om samråd som Ei genomfört om förslaget.

Regelrådet gör följande bedömning. Som redan har angetts finner Regelrådet att analysen av vad olika alternativ innebär för olika aktörer i viss mån har betonat ett myndighetsinternt perspektiv mer än vad effekter för andra aktörer har blivit belysta. Regelrådet noterar såväl det som anges ovan om att berörda kommer att få möjlighet att lämna synpunkter på förslagen som att det på annan plats nämns att myndigheten genomfört samråd om ändringarna. Regelrådet finner att myndigheten, oavsett vilken avvägning som görs, tillräckligt tydligt har beskrivit åtgärder och process för att främja ett proportionerligt förslag.

Regelrådet finner redovisningen av åtgärder för att begränsa kostnader och andra negativa effekter godtagbar.

Särskild hänsyn till tidpunkt för ikraftträdande och behov av speciella informationsinsatser

Föreskrifterna föreslås träda i kraft 30 april 2026. Ei bedömer att det är lämpligt att föreskrifterna träder i kraft ungefär samtidigt som inrapporteringssystemet planeras vara klart. Om eventuella anpassningar från distributionsnätsföretagens sida behövs i syfte att efterleva föreskrifternas krav bedömer Ei att föreskrifterna kommer att finnas på plats i god tid innan nästa inrapportering. Nästa gång som distributionsnätsföretagen ska rapportera in nätutvecklingsplaner till Ei är senast den 31 december 2026. Ei föreslår vidare att det införs en övergångsbestämmelse som innebär att äldre föreskrifter fortsatt ska gälla nätutvecklingsplaner för tidsperioden 2025–2034. Detta oavsett när nätutvecklingsplanen offentliggörs och lämnas in.

Vidare anges att Ei alltid informerar på sin webbplats om nya föreskrifter och ändringar i föreskrifter. Myndigheten uppmanar aktörer, intressenter och kunder att prenumerera på nyheter via sin webbplats. Information om aktuella ändringar kommer också att göras genom översyn och uppdatering av vägledning till Ei:s föreskrifter om nätutvecklingsplaner inför

nästa inrapportering. Under våren 2026 planerar Ei även informationsinsats i form av en digital workshop/ett digitalt seminarium för att dels presentera det nya inrapporteringssystemet, dels informera om de kommande föreskriftsändringarna.

Regelrådet gör följande bedömning. Det finns en beskrivning av överväganden som myndigheten för avseende tidpunkten för ikraftträdande och behov av informationsinsatser. Beskrivningen är tydlig.

Regelrådet finner redovisningen av särskild hänsyn till tidpunkt för ikraftträdande och behov av speciella informationsinsatser godtagbar.

Hur och när konsekvenserna kan utvärderas

Det anges att Ei regelbundet gör uppföljning av de nya regler myndigheten tar fram, bland annat genom tillsyn av att aktörerna följer reglerna. I samband med inrapportering av nätutvecklingsplaner som nästa gång sker senast december 2026 planerar Ei att granska samtliga distributionsnätsföretagens planer för att säkerställa att regelverket följs och att distributionsnätsföretagen genomfört offentligt samråd, publicerat planen och lämnat den till Ei på det sätt som föreskrivs. Uppföljning av de föreslagna ändringarna kommer således att kunna ske redan under 2027 det vill säga efter att distributionsnätsföretagen har lämnat in sina nätutvecklingsplaner till myndigheten. Även löpande översyn av föreskrifter görs bland annat med anledning av genomförda tillsynsinsatser och eventuella ändringar i relevanta EU-rättsakter.

Regelrådet gör följande bedömning. Det framgår hur Ei avser att arbeta med uppföljning av det aktuella förslaget till ändrade föreskrifter. Det framgår också när nästa uppföljning väntas kunna genomföras och några frågor som kommer att belysas i uppföljningen. Regelrådet noterar samtidigt att det slags utvärdering som efterfrågas i förordningen kan tolkas bredare. En utvärdering av konsekvenserna av förslaget som lämnas skulle enligt Regelrådets uppfattning med fördel också inbegripa vilka konsekvenserna blir för de företag som ska följa reglerna. Även aspekter som Ei tagit upp i konsekvensutredningen om möjliga positiva effekter för andra företag av om informationen i nätutvecklingsplanerna blir mer lättillgänglig skulle i princip kunna vara värdefullt att få belyst. Det är ofta motiverat att beskriva och motivera val av tidpunkt och metod för utvärdering och även hur olika mindre uppföljningar kan samordnas för att ge underlag för en större utvärdering av exempelvis hur ett samlat regelverk träffar företagen. Sådana frågor beskrivs vidare i Regelrådets vägledning för konsekvensutredningar (<https://www.regelradet.se/vagledning.1236.html>). Utifrån mer generella förutsättningar finns det således aspekter som hade varit bra att få ytterligare belysta när det gäller utvärdering. Samtidigt finner Regelrådet att även befintlig beskrivning ger en viss bild av de förutsättningar som myndigheten för närvarande övervägt i detta fall och detta kan anses tillräckligt för ett mer begränsat förslag även om ett mer utvecklat resonemang skulle ha varit önskvärt.

Regelrådet finner redovisningen av hur och när konsekvenser kan utvärderas godtagbar.

Överensstämmelse med EU-rätten och om förslaget går utöver minimikraven

Det anges i konsekvensutredningen att Ei bedömer att de föreslagna ändringarna överensstämmer med de skyldigheter som följer av Sveriges medlemskap i Europeiska unionen och inte går utöver de krav som följer av relevanta EU-förordningar och direktiv. På annan plats i promemorian beskrivs EU-rättsliga bestämmelser på området som förslaget gäller.

Regelrådet gör följande bedömning. Det framgår att förslaget har sin grund i EU-rätten och vilken bedömning som myndigheten gör när det gäller om det går utöver minimikraven. Regelrådet anser att det skulle ha gjort konsekvensutredningen mer tydlig om Ei hade förklarat skälen för sin bedömning. Eftersom det finns information om relevant EU-rätt och om vilken bedömning som myndigheten gör och eftersom inte Regelrådet för sin del finner något som uppenbart talar emot myndighetens bedömning är informationen tillräcklig.

Regelrådet finner redovisningen av överensstämmelse med EU-rätten och om förslaget går utöver minimikraven godtagbar.

Övrigt som Regelrådet vill framföra

Inget övrigt relevant finns att framföra i ärendet.

Regelrådet behandlade ärendet vid sammanträde den 28 januari 2026.

I beslutet deltog Anna-Lena Bohm, ordförande, Helena Fond, Hans Peter Larsson, Roland Sigbladh och Lars Silver.

Ärendet föredrogs av Per Högström.

Anna-Lena Bohm
Ordförande

Per Högström
Föredragande